

Raadsvoorstel

afdeling
Ruimtelijk beleid en advies

dossiernummer

steller
A.A. Fijan
telefoon
0182-588462

gouda
5 februari 2019

onderwerp
Vaststellen Gemeentelijk Rioleringsplan Gouda 2019 -2023

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de Raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. het vaststellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan Gouda 2019-2023 met ambitieniveau midden, conform de eerder door de Raad gegeven financiële kaders.
2. Het verwerken van de financiële consequenties van het Gemeentelijk Rioleringsplan op de meerjarenbegroting bij de eerste begrotingswijziging 2019, inclusief het op het CIP opnemen en openen van de vanuit BBV-regelgeving benodigde investeringsbudgetten.

Toelichting

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is een strategisch beheerplan. Artikel 4.22 van de Wet milieubeheer schrijft voor dat gemeenten een GRP moeten opstellen waarin staat hoe invulling wordt gegeven aan de drie wettelijke gemeentelijke zorgplichten: doelmatige inzameling en transport van afvalwater; doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater en voorkomen of beperken van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand. Dit plan dient door de gemeenteraad te worden vastgesteld.

Doel van dit GRP 2019-2023 is het formuleren van ambities, strategie en maatregelen voor het verwezenlijken van deze zorgplichten, inclusief benodigde financiering (kostendekking) voor de komende planperiode. Dit GRP vervangt het voorgaande GRP 2014-2018.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

De interactie tussen het watersysteem, het toenemend gebruik van de ondergrond en de problematiek van verdroging versus wateroverlast door klimaatverandering, maken een integrale benadering wenselijk. Daarom heeft de gemeente ervoor gekozen om parallel aan het GRP het proces van de klimaatstresstest te doorlopen. In dit GRP wordt gestreefd naar het maximaal meekoppelen van de klimaatopgaven binnen de GRP-projecten. Het blijven echter twee afzonderlijke trajecten met een eigen scope en financiering.

Afgelopen jaren zijn er flinke stappen gezet in een toekomstbestendige financiering van beheer van riolering en stedelijk water. Het financiële beleid richt zich op het volledig financieren van alle uitgaven "riolering" uit de inkomsten rioolheffing zonder dat leningen nodig zijn. Kapitaallasten (rente en afschrijving) nemen dan in de toekomst niet verder toe.

Ambities

De rioolheffing in Gouda is hoog vergeleken met andere Nederlandse gemeenten. Dit komt door de keuze voor een duurzame financiering, zonder het aangaan van leningen, en de kostbare gevolgen van bodemdaling in Gouda. In dit GRP wordt daarom ingezet op een realistisch ambitieniveau. Hierbij gelden de (financiële) kaders zoals opgenomen in het vGRP 2014 – 2018 en volgt de rioolheffing maximaal de ontwikkeling zoals deze ook in het vGRP 2014 – 2018 is opgenomen. Dit betekent dat de ontwikkeling van de rioolheffing GRP 2019-2023 niet hoger is dan de ontwikkeling van de rioolheffing zoals deze in het GRP 2014-2018 opgenomen is.

Gouda zet - naast de wettelijke zorgplichten - de komende planperiode in op de thema's klimaatadaptatie, duurzaamheid en innovaties, systeeminzicht en samenwerking.

Het GRP heeft een duidelijke link met klimaatadaptatie. Er is gekozen voor een duidelijke strategie met een realistisch ambitieniveau (niveau midden). Riolvervangingen worden *met aandacht voor klimaatadaptatie* uitgevoerd. Dit betekent dat de capaciteit van nieuwe riolering wordt vergroot (robuustheid riolering tot en met Bui 09), mede door aanpassing buitenruimte voor berging en afvoer. De klimaatopgaven worden meegekoppeld voor de openbare terreinen. Deze aanpak past binnen de eerder afgesproken ontwikkeling van de rioolheffing.

De opgave in de komende planperiode richt zich voornamelijk op vervanging van de opgeboeide stelsels en de aanpak van overige kwalitatief slechte of oude riolering. Met name de vooroorlogse buurten zullen de komende planperiode aangepakt moeten worden. Deze wijken kenmerken zich door de aanwezigheid van kwetsbare bebouwing, door het gebruik van houten paalfunderingen. Op basis van meest recente inzichten wil gemeente in deze gebieden de tijd nemen om zorgvuldig te communiceren over de uitvoering van de projecten. Daardoor kan vertraging van de geplande uitvoeringsprojecten optreden. In deze buurten gelden ook klimaatopgaven vanuit de stresstest; meekoppelen is in veel situaties nodig om de leefomgeving klimaatrobuust in te richten. Voor de wijken waar op korte termijn geen riolproject zal starten, wordt aansluiting gezocht met de ophoogprojecten. Daarbij zal de verbetering van bestaande kolkenstelsels standaard mee worden gekoppeld.

Wat betreft innovaties ligt de focus op projecten als de Stevige Stad, de Living Lab bodemdaling, het delen van successen en het monitoren van de effectiviteit van gebruikte innovaties. Gemeente maakt afspraken met de hoogheemraadschappen over het gewenste watersysteem, inclusief de interactie met de riolering en de verdeling van verantwoordelijkheden. Inwoners en bedrijven zullen gestimuleerd worden om zelf maatregelen te nemen voor klimaatadaptatie op eigen terrein.

De samenwerking met inwoners en bedrijven ligt vooral op het vlak van communicatie: wijkgericht informeren van inwoners over hun rechten en plichten wat betreft riolering, drainage en grondwater. Daarnaast heeft de gemeente inwoners en bedrijven nodig in de aanpak van klimaateffecten; deze opgave is een gedeelde verantwoordelijkheid van overheden, inwoners en bedrijven. Een deel van deze opgaven kunnen worden meegenomen met de aanleg van het riool. Voor verdere invulling van deze opgave wordt separaat aan het GRP invulling gegeven via het raadsprogramma klimaatadaptatie.

2 Argumenten

- 1.1 **Met het vaststellen van het GRP wordt voldaan aan wettelijke verplichtingen;**
Het vaststellen van een GRP is een verplichting uit de Wet Milieubeheer. Met het GRP wordt tevens voldaan aan de zorgplicht volgens de Wet milieubeheer en de Waterwet.
- 1.2 **Met dit GRP leggen wij naast een duurzaam financieel ook een duurzaam kader neer voor klimaatadaptatie.**

Hierdoor kunnen aanvullende klimaatmaatregelen worden opgenomen in de nu op te starten rioleringsprojecten en kunnen aanvullende maatregelen worden genomen los van rioleringswerkzaamheden en gekoppeld aan ophoogprojecten.

3 Kanttekeningen

-

4 Juridische- / financiële gevolgen

Juridisch:

met de vaststelling van het GRP voldoet de gemeente aan de wettelijke plicht om een GRP te hebben.

Financiële gevolgen:

In de afgelopen planperiode zijn flinke stappen gezet in een toekomstbestendige financiering van de riolering. Het beleid wordt voortgezet in de komende planperiode en richt zich op volledige cash-out financiering. Kapitaallasten (rente en afschrijving) nemen dan in de toekomst niet verder toe, maar juist af. De uitgaven voor de riolering worden vanaf 2020 rechtstreeks vanuit de heffing bekostigd waarbij niet meer geleend hoeft te worden. Met een kostendeekkende financiering voorkomt de gemeente dat jongere generaties met enorme schulden worden opgezadeld. In 2014 heeft de gemeenteraad unaniem voor deze aanpak gekozen. Om die bekostiging te realiseren is een forse stijging van de rioolheffing ingezet (globaal een verdubbeling van de rioolheffing over een periode van zes jaar).

De lijn die de vorige planperiode is ingezet voor de financiële dekking van het GRP wordt in 2019-2023 voortgezet.

Concreet houdt dit in:

- Het kader voor het uitgavenniveau GRP 2019-2023 wordt bepaald door de ontwikkeling van de rioolheffing zoals deze in het GRP 2014-2018 opgenomen is.
- Vanaf 2020 een daling van de kapitaallasten historische investeringen doordat de riooluitgaven volledig vanuit de inkomsten rioolheffing gefinancierd worden.
- Vanaf 2020 financieren gemeente alle riooluitgaven met eigen vermogen. Doordat er geen uitgaven met vreemd vermogen wordt gefinancierd stopt de opbouw van de rioolschuld. De opbouw van de rioolschuld stopt dan.

De komende vijf jaar zijn er geen financiële maar puur inhoudelijke consequenties.. Dit scenario past binnen de eerder afgesproken ontwikkeling van de rioolheffing. Dit betekent prioritering van (klimaat)thema's waarvoor de beschikbare middelen vanuit de heffing kunnen worden ingezet.

De kosten van rioolvervanging dienen (volgens BBV-regelgeving) geactiveerd te worden. Daarvoor worden investeringsbudgetten op het CIP opgenomen. De inzet van de bijdrage uit de spaarvoorziening Riolering leidt vervolgens tot eliminatie van meerjarige rente- en afschrijvingsbedragen.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

Organisatie:

Met ingang van 2019 is de uitvoering van het dagelijks beheer en onderhoud aanbesteed en bij diverse marktpartijen ondergebracht. Deze gewijzigde aanpak leidt niet tot kostenstijgingen en kan binnen de bestaande budgetten uitgevoerd worden. Dit geldt ook voor kosten voor het toezicht op het dagelijks beheer.

6 Communicatie / interactiviteit

Dit ontwerp-GRP 2019-2023 is tot stand gekomen met inbreng van met de beide hoogheemraadschappen: Hoogheemraadschap van Rijnland en Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard. Na vaststelling van het ontwerp GRP 2019 – 2023 door het college is het concept ter inzage gelegd en formeel ter toetsing voorgelegd aan de Provincie, Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschappen. Van beide hoogheemraadschappen heeft de gemeente een zienswijzen ontvangen. Deze opmerkingen waren over het algemeen positief en gevraagde toezeggingen en opmerkingen en suggesties zijn overgenomen.